

ZGODNJA

DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 k
V tiskarnici sprejemana za celo 4 gl., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan popre

Tečaj XXXIX.

V Ljubljani, 31. grudna 1886.

List 53.

Slovenska pridiga

pri Lurški dupljini o priliki avstrijskega romanja, dne
16. avgusta 1886.

Govoril

Fr. Kosar,

korar stolne cerkve v Mariboru.

O dolžnostih avstrijskih romarjev pri
Lurški Materi Božji.

„Vsak jezik naj spozna, da je
Gospod Jezus Kristus v časti
Boga Očeta.“ (Filip. 2, 11.)

Bodi mi pozdravljena, ura preblažena in že zdavnej zaželena, ko mi je dano Tebe, o brezmadežna Lurška Mati in Devica! na tem svetem mestu počastiti, ki si ga Ti posebej izvolila Bogu v čast in vernemu ljudstvu v tolažbo, veselje in pomoč. Bodi mi pa še tisočkrat bolj pozdravljena ura preblažena in že zdavnej zaželena, da mi je dano, ne le moliti pred to čudapolno dupljino, temveč tudi Tvojo slavo, o brezmadežna Devica! prav tu na mestu Tvojih milostnih prikazni glasno označevati.

Preljubi bratje in sestre moje! izvedel sem, da ste se med seboj pogovarjali in si potoževali: Drugi romarji slišijo božjo besedo v svojem jeziku: Nemci v nemškem, Čehi v českem, le mi Slovenci ne slišimo besede nam razumljive, ki bi nas o romarskih dolžnostih podučila in v pobožnosti poterdila. Da bi nam vendar kateri naših slovenskih duhovnikov blagovolil vsaj nekoliko besed v domačem jeziku v podučenje povedati. — Duhovni tovarši so mi Vaše želje naznanili in me nagovarjali, naj bi jaz povzel zaželeno besedo.

Ne tajim, dragi moji: ampak kar naravnost povem: Kar ste vi izgovorili glasno, to in prav to sem jaz v svojem srcu želel na tihem. Želel sem si, ako bi se tako naklonilo, kakor sem bil pred 10 leti na svojem božjem potu v Rim tamkaj na leco povabljen, da bi mi došlo enako povahilo tudi tu pri Lurški Materi Božji; služilo bi mi to, tako sem si mislil, dokler živim, v zveličavni spomin. Zato sem vaše želje rad in prav rad uslišal, toliko bolj, ker s tem dosežemo, da tudi slovenski jezik tu pri Lurški dupljini glasno spozna, da je Gospod Jezus Kristus v časti Boga Očeta, — tedaj pravi Božji Sin in Marija brezmadežna Devica Nja Mati presveta.

Pa kaj bi vam v kratkem povedal, ljubi moji, ker ura se že bliža poldnevu, da bi služilo vašim romarskim namenom in vašo romarsko pobožnost podžigalo? Premisliti hočemo tri resnice: Mi smo romarji, — mi smo slovenski romarji, — mi smo avstrijski romarji!

O Marija brez madeža spočeta! z ognjem svojega v Božji ljubezni gorečega serca dotakni se mojega jezika in srcic mojih poslušalcev, da jaz Tvojo slavo vredno oznanujem, moji poslušalci pa za njo in v njej razgorijo.

1. Mi smo romarji.

Romanje je v katoliški cerkvi blizo tako starodavno, kakor sv. cerkev sama. Od one dobe namreč, ko je Jezus Kristus na gori Kalvariji sv. rešno kri prelil, in sta sv. apostola Peter in Pavel v Rimu, in so drugi apostoli in mučeniki na drugih krajih s kervavo smertjo dopričali resnico vere Kristusove, so začeli verni kristjani te kraje pobožno obiskovati in ondi božjo službo opravljati. — Še bolj se je romanje povzdignilo, ko je Bog sam nekstere kraje ali s prikaznimi matere Božje in drugih svetnikov, ali s čudeži, po njih priprošaji storjenimi, posebno počastil, zaznamoval in odločil, da hoče biti onim, ki bodo na teh krajih Marijo ali druge svetnike častili, posebno milostljiv v dušnih in telesnih potrebah. — Eden teh božjih potov Mariji na čast je ta Lurška dupljina, ki jo danes gledajo naše srečne oči, katero je večni Bog v najnovejšem času, namreč l. 1858, proslavil z 18 prikaznimi Matere Božje in od takrat naprej z brezštevilnimi čudeži nad revnimi boleniki.

Ta Lurška dupljina, pravim, ki se po vsem katoliškem svetu že pobožno imenuje, katere čast in slava se vsepovsodi v navdušenih pesmih prepeva, ki se v stoterih in tisočerihih kipih in podobah časti v molitvenih knjigah, na hišnih stenah in cerkvenih altarih, in ki se nam v manjših in večih, živo posnetih dupljinicah v češčenje predstavlja, kakor jih že tudi po Slovenskem po cerkvah in drugod nahajamo, da ker vsi verniki ne morejo tu sem romati k istiniti Lurški dupljini, vsaj pri onih ponarejenih in blagoslovljenih dupljinicah v domačih cerkvah Lurško Mater častijo in na pomoč kličejo.

Kar nas zadeva, je bila pa želja, z lastnimi očmi gledati Lurško dupljino, tako silna in neugasljiva, da smo prav po tem sodili, ko se je vabilo k veliki avstrijski procesiji razglasilo, da Marija tudi nas vabi na Lurško

božjo pot. Vzdignili smo se in šli. Marijino sladko ime v srcu in na jeziku, v molitvi in svetem petju smo srečno potovali, in zdaj smo tu, o Marija! Večna za to bodi Ti hvala!

Katera je tedaj naša prva romarska dolžnost? Znani pregovor, ob enem nravno pravilo, pravi: Ljubezen začne pri samem sebi. Torej moremo tudi mi sami pri sebi začeti ter misliti najpoprej na lastno zveličanje. Zaras: kaj bi nam pomagalo, ako bi mi vsem drugim k zveličanju pripomogli, sami za sebe pa bili pogubljeni, kakor je isto Kristus učil, rekoč: „Kaj pomaga človeku, ako ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?“ (Mat. 16, 26.) Izlijmo tedaj najpoprej pred Marijo svoje lastno obteženo serce, potožimo Mariji najpoprej svoje lastne dušne in telesne nadloge. Saj je bilo naše vsestransko uboštvo na duši in na telesu skoraj da prvi in najmočnejši nagibek, da smo bežali revni otroci Eve k prebogati Kraljici nebeški. Da; mi smo ubogi, Ti pa, o Marija! si bogata in biša zlata; mi smo slabi, Ti pa si Devica mogočna; mi smo nevedni, Ti pa si sedež modrosti; mi smo polni bolečin in terpljenja, Ti pa si zdravje bolnikov; mi smo grešni in uečisti. Ti pa si vsa čista in lepa, pribežališče grešnikov; slepi tavamo po smertni senci. Ti pa si mila zgodnja danica; popotniki se vozimo po viharnem morji tega življenja, vse-skozi v nevarnosti večnega pogubljenja, Ti pa si morska zvezda in pomoč kristjanov.

In zdaj ko smo vero obudili v čudodelno moč Marije, vas vprašam: ali smo pa zato sem prišli, da bi u čakali čudežev sami nad seboj, ali da bi čudeže gledali nad drugimi? Ali mislimo, da so čudeži poglavitna reč pri Lurški dupljini? Nikakor ne; kajti ako bi tako mislili, bi še imena ne zaslužili romarjev Lurške Matere Božje. Po nauku sv. Pavla (1. Kor. 14. 22.) so čudeži od Boga dani zavoljo nevernikov; kakor je že Kristus nevernim Judom očital, rekoč: „Ako znamenj in čudežev ne vidite, ne verujete.“ (Joan. 4, 48.) Tudi Bernardika, je li tukaj pri dupljini za čudež prosila: ali sama sebi? Nikakor ne: kajti pristavila je: „Ljudje mi ne verujejo.“ Marija je storila čudež. Na njeno besedo je hipoma začel v dupljini izvirati čudodelni studenec, po katerem je Marija že bolnikov brez števila čudovito ozdravila. Zakaj? Zató, da je neverne ljudi s čudeži prisilila verovati, da je resnica, kar jim mala Bernardika v njenem imenu oznanuje, kakor so škof tega okraja po štiriletni ostri preiskavi čudežev z odlokom dne 18. januarja 1862 razsodili in slovesno proglasili.

Kaj ne, po navadni pameti bi mislili, da je Bernardika, bolehná in sicer hudo nadušljiva že od otroških let, ker je čudodelni studenec pri Mariji izprosila, gotovo tudi prva nja čudovito moč izkusila? Pa temu ni tako. Sto in tisoč bolnikov je doseglo tukaj in drugod po pitju te vode ljubo zdravje; Bernardika pa, ki je in sicer na Marijino lastno povelje prva od tega studenca pila in prva se v njem umila, zdravja ni dosegla. Bolna je prišla k studencu, bolna se je ločila od studenca; bolna in uboga je bila l. 1866 po goli milosti od usmiljenih sester v samostan sprejeta in za sestro preoblečena. V samostanu je od leta do leta za nadoho huje bolehalá in terpela pogoste in tako hude napade zadušenja, da so sestre mnogokrat mislile: zdaj in zdaj mora umreti; ali Bernardika jim je vselej smehljuje odgovarjala: „Ne bom še umerla“; gotovo je bila po Mariji podučena, da še ima veliko in dolgo terpeti. O prazniku čistega spočetja Marijinega l. 1878 se je stalno vlegla v posteljo. Razjedena po vsem telesu, polna kervavečih in skelečih ran po nogah in vsem životu, živa podoba križanega Jezusa, kakor so sestre rekle, je velikonočno sredo l. 1879 v Gospodu zaspala.

Je tedaj Bernardika zastoj iz tega studenca pila in zastoj tukaj molila? Nikakor ne. Marija ji je z ozirom na njeno živo vero in otroško zaupanje podelila višjih darov, kakor bi bilo telesno zdravje. Izprosila ji je samostanski poklic; izprosila ji je čudovito poterpežljivost in udanost v voljo božjo in popolno posnemanje Kristusovega terpljenja; izprosila ji je stanovitnost do konca in presrečno smert. Ko so jo strežeče sestre tolažile, da hočejo Marijo prositi za polajšanje, je rekla: „Ne, ne polajšanje, ampak moč in poterpežljivost.“ Njena navadna molitev je bila: „O moj Bog! jaz Te ljubim. Da, o moj Bog! jaz hočem, da, jaz hočem Tvoj križ.“ Križec je hotela zmerom na srcu imeti. In ko so jo bolečine na vse strani zvijale, pa v rokah ni imela več dosti moči, da bi si bila križec vedno v novo na serce popravljala, je sestre prosila, da so jo s trakom okoli pers prepasale in ji s tem pasom križec na serce priterdile, da bi bila vedno živo sklenjena s križanim Jezusom. Ko je zadnjokrat praznik sv. Jožefa obhajala, je spovednik vprašal, za katero milost ga je prosila? Odgovorila je: „Prosila sem ga za milost srečne smerti.“ Po tem so spoznali, da je slutila bližajočo se smert. Ko je zadnje zdihljeje pojemala, je še s komaj zastopnim glasom Češčeno Marijo molila — enkrat — dvakrat — in ko je tretjokrat do tje prišla: „Sveta Marija, Mati Božja,“ ni mogla dalje, je nagnila glavo in izdihnila svojo nedolžno dušo. Ura je bila tri popoldne, o kateri uri je tudi Kristus svojo dušo izdihnil na križu. Po mestu pa je šel le en glas: Svetnica je umerla. — O srečna Bernardika! ki pri Lurški dupljini sicer ni dosegla telesnega zdravja, pač pa si je izprosila srečno smertno uro in krono nebeško!

Po vsem tedaj vidimo, da tudi mi tukaj ne smemo od Marije naravnost tirjati telesnih čudežev. Ali ji tedaj celo ne smemo potožiti svojih telesnih nadlog, in pomoči prositi njo, katero cerkev sama imenuje in kliče „zdravje bolnikov?“ Da; to smemo storiti, smo že in še bomo storili. — O brezmadežna Mati in Devica! z otroškim zaupanjem Ti tedaj potožimo v tej slovesni uri vse svoje in onih telesne nadloge, ki so nas prosili, da bi tukaj za nje molili in jim čudodelne studenčnice domov prinesli. Ako je bolj Bogu v čast in nam v zveličanje, da ozdravimo, daj, o Lurška Mati! nam in njim, za katere molimo, ljubega zdravja. Ako pa bolj služi Bogu v čast in nam v zveličanje, da telesne reve, ki smo jih s seboj prinesli, zopet s seboj domu nesemo, naj se zgodi volja božja; v tem slučaju pa izprosi nam, kakor nekdanj Bernardiki, stalno poterpežljivost in popolno vdanost v voljo božjo, Ti ki si tolažnica žalostnih in pomoč kristjanov! (Konec prih.)

Za novo leto.

Malo prej kot so se doveršili stolpi kolinske prestolnice, prišli so nekega dne nekateri gospodje in so na najvišjem oaru opazovali delavce; seveda so ob enem tudi ogledovali lepo okolico. Eden izmed gospodov se vendar za razgled ni nič zmenil, tembolj zvesto je pa ogledoval posamezne reči.

Predno pa dalje govorimo, hočemo si nekoliko poprej ogledati stolnico. Ona se imenuje, in sicer po pravici, najlepša izmed vseh v goteškem slogu zidanih cerkev. Večinoma vsi obiskovalci so s tem zadovoljni, da si od spodaj ogledajo prekrasno cerkev. Nekteri gredó vendar še v zvonik, da si ogledajo znani „cesarski zvon“ in umetno mehaniko cerkvene ure. A le malo se jih potruđi, da bi šli višje in višje, da bi si pogledali cerkev z višave. Še le tedaj se vidi, kako velikansko je

to zidanje. Čuditi mora se človeškemu duhu, ki je to izumel in človeški moči, ki je vse to doveršila.

In kolikor višje gre ogledovalec, tem bolj se čudi. Posebno pa iznenadi ogledovalca natančnost, s katero je vse zveršeno. Vsaka cvetica in vsaka olupšava je tudi v najvišjem kamenju lepo izdelana z ravno tisto skerblijnostjo in ljubeznijo, kakor spodej v cerkvi. Eden v isti blagi — skoraj bi rekel vzvišeni — duh umetništva veje od temeljnega kamena do najvišje kornice na stolpu, in ta daje prekrasni stavbi toliko doveršenost, da ni enake na svetu.

Ko je omenjeni gospod zapazil to natančnost, rekel je proti svojemu prijatelju: „Nikakor ne morem razumeti, da tukaj kamor redko kedaj kdo pride, je vse narejeno s tako natančnostjo. Spodej se to že spodobi, ker delo toliko ljudi vidi in ogleduje; tu je pa to popolnoma nepotrebno! Jaz menim, da bi se bilo veliko časa in denarja prihranilo, ko bi se bilo bolj poveršno delalo in vtis bi bil ravno taki.“

Star, siv kamnosek, ki je delal že 25 let pri stolpnici, in kakor je sam vedno rekel, v čast Božjo, približal se je malo bolj in rekel sicer prijazno, a vendar resno: „Prosim, ne zamerite gospod, tega, kar ste Vi ravno sedaj rekli, ne morem prav umeti. Čeravno ljudje ne vidijo tega in se jim trud in delo neznatna dozdevata, vendar nas to ne žali: Eden pa le vidi in se tega veseli, menim. Bog. Ali niste na tega mislili? Prosim, ne zamerite.“ Nato se je kamnosek spodobno priklonil in je šel zopet na delo.

Gospodje se niso nato nič več smejali in omenjeni gospod je popolnoma omolknil in nehote obrnil oči proti nebu.

Ta dogodba ima za nas neprecenljiv nauk za novo leto. „Stari kamnosek“ je rekel, da je vse delo v prvi verstvi Bogu v čast. „Vse mojemu Bogu v čast!“ pravi pregovor. To naj bode tudi naše geslo za novo leto, ako hočemo, da ga končamo srečno in rodovitno za večnost.

Božja sveta volja naj nam bode vodilo v malem, kakor tudi v velikem; mi si moramo prizadevati vse mišljenje in dejanje vravnati po tej sveti volji.

Naš cilj naj bode, da dopademo Bogu v vsem in vsaki čas. Vedno mislimo, da nas Bog povsod in vselej vidi. Skušati moramo vse tako narediti, da nas bode Bog vesel. Nikakor pa ne smemo zato dobro delati, da bi nas ljudje čislali in hvalili.

Božja milost naj bode naša pomoč. Brez nje nismo zmožni kaj dobrega storiti za večnost. Sveti apostelj pravi: Bog je bogat, kar milost zadeva, za vse tiste, kateri ga prosijo. Čem gorečjeje bodemo molili, tolikanj več milosti bodemo prejeli, toraj bomo lažje veliko več dobrega storili za večnost.

Pred vsem moramo skrbeti, da živimo v milosti Božji, ker le tedaj moremo kaj vspešnega storiti za večnost! (Sendb.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz deželnega zbora. V 6. seji 28. grudna je prečast. gospod poslanec Klun poročal o prošnji mrs. Jerana za dijaško kuhinjo in o prošnji predstojništva ljudske kuhinje za podporo. Nato je sklenil deželni zbor, da naj se mrs. Jeranu za dijaško omizje iz deželnega zaklada za l. 1887 podeli 100 gld., predstojništvu ljudske kuhinje pa 50 gld.

To naznanilo v „Slovencu“ nas je močno razveselilo in iz serca hvaležni smo slavnemu deželnemu zboru, da se je velikoserčno ozerl na ubožno pa dobro zmožno

šolsko mladino naše dežele. Ta preblagi dar bode oserčeval šolske mladenče, da bodo toliko bolj vedeli spcštovati gg. poslance in toliko marljivše naukov se poprijemali ter tudi sami kdaj koristili svoji deželi, ktera jih blagodušno zdaj podpira.

Teržaški postni ples je dal precej opraviti. Za „Edinostjo“ se je bil tudi v „Slov. Narodu“ nekdo zakadil v „Danico“, ker je to reč grajala. Se vé, da grešniki smo le mi, ki napako grajamo, oni, ki postne dneve plešejo, so pa nedolžni in po krivici „obrekovani.“ Nekaj dobrega je pograjanje pa vendar storilo, kajti zdi se, da gospodje so vendar le spoznali, da ni prav, na ples vabiti posebno v adventnem času, ker se zdaj plesa toliko branijo v „Edinosti“ in tudi v „Narodu.“ „Edinost“ pravi, da polovica programa ni imela točke o plesu, mogoče zato, ker so bili gospodje po enem odborniku opomnjeni, da to se ne spodobi. V „Sl. Narodu“ pa se terdi, da je bila veselica brez plesa, in to brez plesa je tiskano z debelimi čerkami, — a to je debela neresnica, ker ples je bil, in tudi bil v gledišču „Armonia“, akoravno bi ga dopisovalci radi utajili. Pa kakor pravimo, nas veseli, da se plesa branijo, — sej je res vredno braniti se ga, ako so že Rimljani rekli, da nikdo ne pleše, razun ako se mu meša. „Nemo saltat, nisi forte insanit.“ Še vemo, da med odborniki je bil tudi duhoven, ki je pa berž odstopil iz odbora, ko je vidil v programu ples. Drugo kar omenja dopisnik „Narodov“, je prazna slama in nevredno odgovora, akoravno bi se prav lahko in določno odgovorilo.

Mi nočemo nikogar žaliti, pa ker je tukaj prilika za koristen nauk, naj posnamemo še nekoliko iz pisma veljavnega gospoda zunaj Tersta. Omenivši, da se mu jalov zdi izgovor, pravi dalje: V „eminentno katoliški zadevi“, kakoršen je „smoter“ delovanja podružnice in vsih podružnic Ciril-Methodovih, da se uprejo navalom framasonskega „Schulvereina“, se je moralo vendar pomisliti, da v adventnem času ne gre pripravljati veselic posvetnih, da bi s tem svetnike častili! Naj bi sv. Metod živ prišel med gledišno društvo, bi ga nemara mesto blagoslova s svojo škofovo palico „razterkal“, ter na dom in v cerkve podfl. Ko so program delali, gotovo ni bil noben duhovnik za svet prašan; kajti ne le, da je treba v adventnem času in v „sv. letu“ zderževati se vsakterih javnih veselic, je tudi od prečast. škofijstva vsem duhovnikom teržaške škofije ojstro prepovedano pohajati v gledališče, „sub poena suspensionis“... Dandanes, ko se neke verste ljudje tako radi utegujejo božji službi in katoliškemu branju in poduku, se lahko zgodi, da marsikteri ne o „adventu“ in „postu“ in ne o „svetem letu“ dosti ne vedó in se lahko kaj pripetí, kar je čisto nasprotno cerkvenemu letu; zato tudi radi verjamemo, da iz hudobne volje slavni odbor omenjene nepristojnosti ni storil, kakor delajo oni, ki iz kljubovanja ravno za postne dneve in petke klobase po časnikih ponujajo, pepelnično sredo meso in ribe ob enem mašijo, ravno zato, ker to sv. Cerkev prepoveduje! Tako počenjanje ni le smertna pregreha zoper cerkveno zapoved, ampak tudi zoper vsako oliko in spodobno šego.

V Terstu pri okrajni sodniji, kakor pišejo, je kancelist izneveril 20.000 gld. in pobegnil. — Pri vradih, bankah in sploh denarnih napravah se neprenehoma take reči godijo; vradi in bankirji tatovom že ne bodo mogli dosti denarja nabirati za njih nesramne parklje! Ali bi ne bil eden pomočkov zoper te pošastnosti ta, da bi se skerbelo za zverševanje sv. vere po vsih šolah od perve do zadnje in naj višje, pa tudi pri vradnikih, tergovskih in družih napravah, da bi ob nedeljah hodili k božji službi in ne posedali po pisarnah itd. Eden prijatelj nam med drugim piše: „Že sem omenil in

vsi pravi katoličani se s tem zlagajo, da bi morali vravnati vso šolsko postavo za vse šole na verskem ali konfesionalnem stališču: od naše ljudske šole do vseučilišča. Bodo li Tirolci kaj dosegli, ki se ravno zdaj potezajo za verske šole? Bog daj srečen vspeh...“

Iz Amerike. Perham 11. okt. 1886. Priserčni prijatelj! Zadnji teden sem bil v Št. Klavdiju, ter obiskal gospod očeta Severina G. V., popred prečast. Anton Gross, ki je srečno nazaj prišel in mi marsikaj iz ljube domačije zanimljivega povedal, in mi tudi oddal 45 gl. a. v. za misijonske potrebe, ki mi jih po Tvoji blagi roki pošlje neka dobrotnica, ki jih naj nebeški Oče stoterno poverne z veseljem v nebeškem raji!

Menim, da „Wandererja“ dobivaš,*) ki Ti ga pošiljam, in Ti torej naše novice naznanja.

Posebni novic nimam pisati; pa ako bi bilo drago vedeti naš napredek katoličanstva v Minnesoti, bom pristavil splošen pregled tega, kar se je v Minnesoti zgodilo, odkar sem sim prišel**), v 22 letih: to je, od 1864—1886. Pomanjkanje časa me je zadržalo, da pisemce še le danes (2. dec.) nadaljujem; ko imamo mraza 22° pod 0 po Fahrenheit-u, in snega pol čevlja debelo in zametov precej velikih semtertje.) Božja milost in previdnost se razodeva čudovito uad tukajšnjim krajem, ki se Minnesota ali po domače: „Jasno ali prijazno podnebeje“ imenuje; to je indijanska beseda. Ko sem namreč dospel leta 1864 spomladi v Št. Pavel poglavito mesto Minnesota na povabljenje ranjcega prečastitega misijonarja Fr. Pirca; je bilo tu v Minnesoti še le 28 duhovnov in en škof, prečastiti g. Tomaž L. Grace, in razun Minnesota se je tudi polovica Dakote prištevala k tej škofiji. V zgoraji Minnesoti nad Št. Klavdijem so prebivali le Čipeve-Indijani, in proti večeru le Dakota Indijani (ali Sioux). Ko sem jest prosil škofa L. Grace-a, da naj mi dovoli v gornji Minnesoti med Indijani misijonariti, mi rečejo, da tam bi bil čas zgubljen, ker Indijani se ne dajo spreobrniti v katoličane in belih naseljencev tam ni. Po človeški razumnosti so škof prav imeli. Ker pa me je le veselilo iti v zapuščene kraje v misijon, torej so mi škof dovolili, da smem prihodnjo zimo tam poskusiti. Po novem letu 1885 se podam po kratkem postanku pri g. Fr. Pirca iz Krow-Vinga 120 angleških milj proti severu s polindijanom Francem Royem, ki je kupčeval z Indijani tam gori ob jezerih Vinibigošnjg, Leeč-lake in Kasselake; ostanem v njegovi bajtici čez zimo, kjer sem se bil privadil tudi indijanskega jezika, in sem indijanske otroke podučeval, pa Indijanom prebiral cerkvene bukve, ki so jih bili ranjki škof. Fr. Baraga spisali v poduk Indijanom. Radi so poslušali; vendar za sveti kerst še niso marali. Drugo zimo, to je, leta 1866 okoli svetih treh Kraljev, sem na povabilo ranjcega gosp. misijonarja Fr. Pirca jih spremeljal v Otter-Fail-city v misijon, kjer je bilo že mestice ustanovljeno za kupce med Indijani. Tega popotvanja pozabiti ne morem. Imela sva kanadskega fanta, z imenom Karol Basina, za vozuika, dobre sanj in dva konja vprežena. Namesto treh dni smo jih potrebovali šest, ker je vsak dan nekoliko snežilo, torej potovanje se zelo zapoznalo. Razun perve noči smo pod milim nebom mogli prenočevati, ker hiš takrat na poti še ni bilo; zadnje tri dni smo mogli ostati mirno ondi v nekem borštiču v zatišji, kjer vzdignil bil se je tako hud veter, to je burja s snegom, da ni bilo moč naprej; s snegom namreč je medlo, kakor da bi bil gost dim okoli nas, ter ni bilo moč gledati in nič viditi okoli sebe. Ko je pa vihar se bil podel čez tri dni, smo pa, hvala Bogu,

srečno prišli do stanovanja kupcev. In blizo tega kraja, samo 14 milj proti severu, zdaj že šest let stanujem; popred sem pa 16 let stanoval v Belle-Prairie med Francozi; ko so škof pa bili dobili kanadskega duhovna za Francoze, sem se pa tukaj gori preselil. Razun poglavitnih misijonov ima tukaj v Ameriki večidel vsak duhoven oskerbovati še veliko majhnih misijonov po okoliščinah, kakor se beli stanovniki naselijo v njegovih okolih; ali pa tudi ima oskerbljevati Indijane, ako so v njegovih misijonih.

Čudovita je Božja roka, to lahko razvidimo iz te cerkvene dogodbe. In kar tukaj spominjam samo od Minnesota in Dakote, bi lahko skazal tudi od družih krajev zedinjenih držav. General-vikar iz št.-Pavelske škofije, preč. gospod A. Ravoux, še živi v Št. Pavlu; ta mi je večkrat kazal kraj, kjer je stala majhna lesena cerkva, velikosti kakor kaka lesena bajtica, ker tam je med Sioux-Indijani in kupci, ki so živeli tam ob reki Mississippi. bil vstanovil majhen misijon. Zdaj je tam veliko mesto Št. Pavel, ki šteje čez 100.000 prebivalcev; in blizo tega mesta, samo 6 angleških milj preč, je drugo znamenito mesto, Minneapoli, ravno take velikosti. Št. pavelska škofija je razdeljena v tri škofije, in še šteje 170 duhovnov, ima 6 samostanov za redovnike, in 15 samostanov za redovnice, nune (tukaj jih imenujejo „Sestre“). Prebivalstvo je toliko, da je čez 7.000 kerstov na leto; katoličanov je okoli 150.000. (Konec prih.)

Č. g. Jan. Valjavca misijonska sporočila. Slovengradec.

(Dalje.)

Gospod Borštinar in njega gospa.

Preč. g. dr. Šuc mi je pisal, da je en prostor zame že ohranjen iz Slovengradca na poštne vozu slovenograškem. Usedem se v voz poštni, meni nasproti pa gospod z brado avstrijskih vradnikov s svojo gospo. Lahko bi bil tirjal prvi prostor — pa nisem rekel ničesa — saj sem bil dobro ogernjen, vozu.

Voz zderdra proti Slovengradcu... zdajci se ogle-damo potniki trije eden družega. Menimo se o rečéh vsakoršnih; gospod in gospa sta jako vljudna oba..., povesta mi, da sta iz Češkega.... Berž spregovorim par besedi čeških.... in obraz se je obema jel deržati na smehljanje.... Govorica je bila mnogoverstna... tudi o jezuitih. Pripovedoval je mož, da se mu čudno zdi, kako je zdaj vse tiho o glasovitem o. Klinkowstremu.... Jaz odgovorim par besedi na to, vendar nič določnega.... Nisem se izdal, kdo sem. Toliko povem obema, da bom v Slovengradci ostal nekaj dni, da me čaka veliko pridiganja slednji dan Gospod dvorljivo pobara, wo mein Domicil wäre?... In Kraiu! In Laibach? Nein, unter Grosskahlenberg, eine Strecke gegen Norden zu weiter! Je pa vedil toliko, ko poprej.... Tako se v prijaznem pomenkvanji pripeljemo v Slovengradec ter se prav dvorljivo priporočimo eden drugemu....

Poštarski konji so obstali... tedaj sem na pošti, si mislim. Da, bil sem. Čakam g. doktorja župnika pri vratih. Ali ni ga.... Velik starikast mož s sivo brado, ki je že bolj bela kakor siva, me pazljivo ogleduje in se derži nekoliko na sméh.... Ist nicht der H. Pfarrer hier? Na... a, Sie geh'n in den Pfarrhof?... Ja, ja, das ist der angekündigte Herr.... pristavi starikasta „frava“, ki sem jo imel za ženo tega moža... du, Kuecht, zeig' zeig' c' n Herrn u. trag' ihm den Koffer in den Pfarrhof... reče in se mi priporoči. Jaz pa grem za njim. Kmalu sva pri mali hišici... in ta je bila žup-

*) Vedno pribaja; lepa hvala sanj. Vr.

**) Prav drago. Vr.

nikova . . . . . bil je to župni dom, prebivališče pohlevno mestnega fajmoštra.

O s u p.

Pri drugem pismu g. dr. Šuca sem sicer zvedel že, da liberalci slovenograški škripljejo z zobmi, ko so čuli, da pride nek znan gospod, J. Valjavec po imenu, v Slo-vengradec pridigat o pobožnosti Marije brezmadežne . . . . . toda sovsem neznan mi je bilo, kar se je godilo v Slo-vengradci za mojega bivanja v Tinjah.

Komaj stopim k durim g. župnika in se po domače pozdraviva: „hvaljen bodi Jezus Kristus — Amen na vekomaj!“ mi reče gospod doktor: Kaj bo, moj dragi, ves Slovengradec je po konci . . . Pobožnost nam bodo zabranili . . . . . župan naš me je tožil okrajnemu gla-varju, naj na vsak način ustavi pobožnost. Imeli so že tri séje v mestni hiši zoper pobožnost, vse kliče, da je neče. Svetujte mi, kaj je storiti! Ko ste prišli, sem ravno pisal glavarju okrajnemu . . . naj vam berem, kaj sem pisal. Bilo je to le po priliki v pismu do okrajnega glavarstva:

Spodej podpisani mestni župnik je oznanil, na-prošen, da bi se imela letos 9dnevnica Materi Božji brezmadežni na čast slovesniše, da je poklical č. g. J. Valjavca, pridigarja iz Kranjskega za ta čas semkaj, ko ga je samo preč. knezoškofijstvo priporočilo s tim izrekom, da z veseljem to prošnjo sprejme in dovoli pobožnost pod vodstvom g. Jan. Valjavca. Ker je vsled verskih postav v avstrijskem cesarstvu povsod dovoljeno prosto spoznavati svojo vero vsakomur — in je že ta pobožnost se obhajala slavniše v Slovengradci, se bode tudi letos to storilo na izrečeno prošnjo več Slo-venogračanov. Mestni župnik je čul, da hočejo nekteri škandale delati zavoljo te pobožnosti, zato spoštljivo prosi varstva pri okrajnem glavarstvu slavnem in neče odgovornosti imeti zavoljo tega, kar se zna s škandali zbuditi v ljudstvu razdraženem slovenskem . . .

Če bi se vam tu kej zgodilo, kako bi me bolelo, da ne rečem: kaka sramota zame, da imam take ovčice, ki bi Vam utegnile kaj takega storiti!

Kaj je tedaj storiti? . . . . . odgovorim mu, če je treba, grem se predstaviti okrajnemu glavarju in Vi greste z menoj! Ko bo mož videl mene v svetovni duhovski obleki samega, da ni 12 jezuitov prišlo iz Šenandreja kakor se govori, ampak iz Kranjskega 1 duhoven le, in da sem jaz tisti, ki se mu zdaj predstavljam — bo morda vseh komedij konec! Ali pa mu pišite. Da, to bom storil, prec ko bom pismo vradno, ki sem ga Vam prej bral, skončal, mi odbesedi na to. Potem se usede in zapiše:

Ich beehre mich der k. k. löbl. Bezirkshauptmannschaft anzuzeigen, das H. J. V. bereits in Windischgratz angekommen und im Pfarrhofs beim Endesunterfertigten abgestiegen ist. — Zapečati list in ga pošlje mahoma okrajnemu glavarju samemu.

Gospod doktor pričakuje — odgovora — pa dobi ustmeni odgovor kratki ta: je že dobro. (Dalje nasl.)

Pri jaslicah.

Nebeško ljubo Detice!
Za uboge nas sirotice
Ponižalo si se z nebá,
Pozdravljam s cel'ga Te sercá.

Ti Kralj nebés, Tvoj svitli dvor
Zdaj hlevce je, brez strehe skor,
Kraljeva pa ti postljica
So jasli, terda slamica.

Gospod vesoljnega svetá,
Kakó ti serce trepetá!
Zakaj tu vbožček mráz terpiš?
Da nas ogreješ, poživiš. —

Svetá si stvarnik, gospodar,
Vsih korov angeljskih vladar,
Zapustil si nebeški kras,
Da rešil bi zgubljene nas.

Veselo vsi angelji, zato
Sterméci Glorijo pojó;
Pastirci, ki to čujejo,
Moleči Ti darujejo.

O naj jih mi posnemamo,
Se za Te, Dete vнемamo,
Sledimo Ti v ponižnosti,
Ki si nas rešil sužnosti.

Te z angelji pozdravljamo,
Češen Gospod naš, naš Pastir!
Češen, o vsake sreče vir!
Presladki dušni naš Pastir!

Radoslav.

Sveti trije Kralji.

Današnji praznik znameniti,
Veselo bodi praznovan!
Od ajdov Bog se dá častiti,
Od ajdov dans je Bog spoznan.

Iz Jutrovega tam podali
Trijé so Kralji se na pot,
Da srečni kraj bi poiskali,
Kjer Jezus rojen je Gospod.

Pred njimi čudna zvezda síja,
Pripelje jih v Jeruzalem;
Tu rojen Jezus je Mesija,
Rečeno tak je Kraljem trem.

Povprašajo v Jeruzalemu:
„Je tukaj rojen novi Kralj?“ —
„Pa mora biti v Betlehemu,“
Herod odgovor jim je dal.

„Tam skerbno Detice iščite;
Ko njega vidite obraz,
Se urno k meni povernite,
Da grem ga molit tudi jaz.“

Tako hudobnež je govoril,
In ves zamišljen je postal;
To Detice bom jaz umoril,
Herod je sam pri sebi djál.

Takó Herodež je nakanil;
Pred svetom dela pa se lep;
Al Bog je svoje Dete branil, —
Oj kralj Herod, kako si slép!

Veselo v Betlehem hitéli
Trijé so Kralji k jaslicam;
Kako so srečni in veséli,
Ko Jezusa so našli tam!

Pred Njega tam so pokleknili,
In v Njem spoznali so Bogá;

Časté ga, v dar so poklonili
Kadfla, míre, mu zlatá.

Ko Jezusa so počastili,
Domú se vernejo drugod;
Jeruzalem so v stran pustili —
Zastonj jih čakaš, o Herod!

Njim znano je, kaj ti storiti
Namerjaš, zviti o trinog;
Nazaj v Jeruzalem ne iti —
Jim v spanju je naročil Bog.

„Herod h'če Dete umoriti!“
Poslanec Božji jim je djal;
Jeruzalema se ogniti,
Je sporočilo on jim dal.

O, Jezusa še mi molimo,
Kristjani, dans in vsaki čas,
Sercé za dar mu poklonimo,
Bo enkrat On zveličal nas.

I. Z.

Razgled po svetu.

Na Dunaju so poslednje dni zopet zasačili petero mladih tatov, kakor se je že večkrat zgodilo. Ti pote puhi, v starosti med 14. in 17. letom, so že šest tednov kradli vsakere stvari po mestu in so jih nosili k nekemu čevljarskemu mojstru, ki jih je od njih kupoval. Skazalo se je, da že pri 35 kupcih so hudobneži kradli. — Vedno se tudi sliši o ropih, morijah, samomorih, celo pri šolcih in otrocih! V malo dnéh je „Vaterland“ naznanil tri otročje samomere! — Naj bi bili odrašeni in otročji hudodelniki v šolah dobro podučeni, da zaradi taci pregréh bo človek pogubljen, da samomorivec sam sebi s samomorom odpre vrata v večni ogenj: ali bi se pač take gnjusobe godile tako pogosto.

Sploh so lažiliberalci in brezverci povsod nasprotniki dobre kerščanske odgoje in verskih vaj, ki sami naj slabši izgled dajo mladini: naj si torej enake strahote za uho zapišejo, ker veliko teh grozovitost imajo oni na vesti. Prej imenovani peteri tatinski fantje so vsi rokodelski dečki: naj vest izprašujejo mnogi mojstri, kaj vse njih fantje po delavnicah dostikrat morajo slišati, kakošne izgled in nauke imajo od mnogih rokodelskih pomočnikov? Tolikrat so tudi prisiljeni ob nedeljah dopoldne delati namesto k božji službi iti; pa tisti mladiči, ki ob nedeljah skor celi dopoldan v nekacih učilnicah presede, kje in kdaj se bojo naučili strahú božjega? Tedaj od zgorej doli se mora boljšanje začeti, potlej bo tudi manj nesreč, družinskih in družbinskih muk.

Rim. Kakor vsako leto, so tudi letos kardinali sv. Očetu čestitali za presv. božični praznik. Sv. Oče so se zahvalili za priserčne vošila in so nasproti razodeli želje, da naj bi vse serca napolnilo tisto veselje, katero žari iz zibel do Boga in Odrešenika, da bi se oserčevali in tolažili v bridkostih in stiskah sedanje prekucijske dobe.

Nadalje pravi Kristusov namestnik, da tudi on živo potrebuje nebeškega tolažila, ne zaradi tega, kar se počenja proti njegovi lastni osebi, ki je dan na dan izpostavljena kervavemu psovanju in žaljenju, sej tako terpljenje za Cerkev in pravico ima samo v sebi močne nagibe čeznatornega tolažila. Najhuje pa muči sv. Očeta vedno bolj razdražena vojska zoper katoliško Cerkev in zoper božje vstanovljenje papeštva. Po pravici z vso

bridkostjo obžaluje vse, kar se sredi družih katoliških narodov počenja hudega, in povsod varuje in brani pravice sv. Cerkve in papeževe. Toda, pravi, še globokeje nas zadeva in boli vse to, kar se godí v Italiji in v Rimu, središču katoličanstva in pravičnem sedežu poglavarja Jezusa Kristusa. Tam so sovražljive krivice toliko hujše, ker mérijo naravnost na naj viši oblast, s katero je v tako tesni zvezi družbinsko življenje in djanje sv. Cerkve na zemlji. Vzroki za grenke pritožbe pa so se zopet nezmérno pomnožile in dan na dan je bolj očitno, kakošne namene sovražniki skrivajo pod zagri-njalom ničevih pretvéz. Ne dobrotnim napravam, ne naukom, ne služabnikom, ne pravicam sv. Cerkve ne prizanašajo. Zdaj žugajo zopet z novimi postavami zoper še malo puščenih cerkvenih pomočkov, zoper kerščanski poduk in kerščansko izgojo mladine; ni celo brez taci, ki zahtevajo naravnost zoper katoliško odgojo mladine! Sad teh rastečih preganjanj so tudi nove sovražljive naredbe zoper vsega usmiljenja vredne, uboge, nedolžne nune.

Narbolj divji napadi se godé zoper papeža in podlago, na katero je zidana sv. Cerkev, katero razvpivajo za večno sovražnico Italije in jo obsipajo s tako ostudnimi psovkami, da se jih jezik ponavljati ne upa. Sv. Oče popisujejo še dalje nezmérne krivice in ostudnosti, ki se godé po teh od naj hujših satanov obsedenih framasoni. Pri tem se pa ti divji sovražniki šopirijo še s svobodo, kakoršno da Cerkev vživa! Res je tam prostost, pa le taka, kakoršno si želí pekel in njegovi hlapci, prostost za preklinjevanje, za pohujšanje mladine, za oropanje sv. Cerkve, za greh in studnost. Sv. Oče k sklepu protestirajo zoper vse stare in nove napade in v brambo svoje samostojnosti kličejo v svete pravice Cerkve in apostoljskega prestola. Zaupajo pa v Boga, ki naj bi v teh dnevih milosti in usmiljenja uslišal Njihove in vsega katoliškega kristjanstva ponižne molitve in njih gorke želje spolnil.

To kaže dosti očitno, v kakošnem stanu je danes sv. Cerkev, da je torej treba zanjo moliti. Ni pa dvomiti, da sad sv. leta ne bo zgubljen, in da Bog bode sv. Cerkvi kako tolažilo pripravil za opravljeno sv. leto. To čuti pekel, zato tako grozno rohní ob koncu sv. leta.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Glavni namen molitvenega apostoljstva za mesec prosinca (januar.)

Kardinali sv. rimske cerkve.

Najvišjo duhovsko čast in oblast za rimskim papežem v sv. cerkvi imajo kardinali, katere si sv. Oče sami izvolijo iz vseh delov katoliškega sveta za svetovalce in pomočnike pri svoji težavni službi; oni so také rekoč oči za glavo, sv. cerkev, in roke najvišjega pastirja Kristusove čede, katerih se sv. Oče poslužujejo, da opravljajo, kar ž njimi v prid in korist sv. cerkve skle-nejo. Kardinali imajo tedaj nalogo, spominjati Očeta vseh kristjanov na potrebe in želje raznih narodov in držav, pa tudi pospeševati, razširjati cerkvene redove, družbe in bratovščine, ki so jim izročene v posebno varstvo in skerb.

Zelo važne in imenitne so kardinalske kongregacije, t. j. zbori, obstoječi iz rimskih kardinalov in največjih dostojanstvenikov in učenjakov, ki pomagajo papežu opravljati njihovo pretežavno službo. Kar ti zbori sklenejo ali veleajo in papež poterdijo, ima ravno tako veljavo, kakor da bi sv. Oče sami sklenili ali ukazali.

Kot neposredni namestniki papeževi čujejo, da se neskažena in čista ohrani sv. vera in keršansko življenje; oni skerbé za edinost med duhovsko in državno oblastjo; skerbé pa tudi za razširjanje sv. vere po celem svetu, za katoliške misijone.

Kardinali pa niso deležni samó papeževe časti in oblasti, temuč tudi njihovega terpljenja. Pomislimo le, da proticerkvena laška vlada je pred kratkim oropala njenega premoženja Propagando, t. j. zavod v prid katoliškim misijonom. Zlasti proti kardinalski oblasti méri rovanje prostožidarjev; ti na vse mogoče načine spodkopavajo kerščansko vero in življenje; oni hočejo zavréti cerkveno vladanje, razdirajo mir med cerkvijo in državo. Vse te napade imajo najprej preterpeti oni, ki sv. cerkev vodijo, to je, papež in njegovi kardinali.

Mi pa se moramo zaradi tega združiti s prizadevanjem sv. Očeta in kardinalov; ker tu gre za božjo čast in za naše zveličanje. Moramo se tedaj najprej sklepom in zapovedim kardinalov pokorno podvreči, kajti po kardinalih govori k nam sv. cerkev. S pokorščino jim olajšujemo njih težko službo ter pripomoremo k rasti in k povišanju vesoljne sv. cerkve. Moramo pa tudi zanje moliti, zlasti še ta mesec. „Molite za nas,“ piše sv. apostelj Pavel (2. Tes. 3, 1), da se bo beseda božja razširjala in poveličevala, kakor tudi pri vas, in da bi bili rešeni nadležnih in hudobnih ljudi.“

Molimo tedaj za kardinale, da v božjo čast, v veselje sv. cerkve in v naše zveličanje bodo zares „sol zemlje in luč svetá“ in da bojo po besedah sv. Tridentinskega zbora „oči vsega sveta na se obračali zaradi svojih čednosti.“

Posebni nameni za mesec prosiniec.

1. *Novo lelo.* Obrez. Gospoda N. J. Kr. Ta in vse naslednje dni tega mesca so priporočene vse naznanjene pa ne priobčene zadeve; najvišja duhovska in deželna gosposka.

2. *S. Abel.* Da se vterdi cerkvena veljava; priporočeni bolniki; prav silne zadeve.

3. *S. Genovefa.* Da bi se po mirni poti rešila evropska prašanja; družbe katoliških mater; premoženja, ki so v nevarnosti.

4. *S. Tit.* Duhovni in obhajanci; mnogi ženski samostani in njih vzgojevališča; mnogi, ki se boje očitno spoznavati sv. vero pred ljudmi.

5. *S. Severin.* Da bi se šole zopet združile s sv. cerkvijo; neka molitvena družba; važne volitve.

6. *S. 3 Kralji.* Da bi se pogani spreobrnili k pravi veri; kat. plemstvo; znanci, ki so na tujem.

7. *S. Valentin.* Duhovni pastirji in njih čeda; učenje in skušnje; mnogi, ki terpé bolezen raka.

8. *S. Erhard.* Zgubljeni sinovi in hčere; vterjenje zdravja, da bi zamogel opravljati svoje dolžnosti; odvernitev kužne bolezni.

9. *Ss. Julijan in Bazilisa.* Reveži po velikih mestih; sprava v mnogih družinah; uboge duše v vicah.

10. *S. Viljem.* Verski poduk v šoli in domá; dušni pastirji pri vojaki; visok gospod. (Dalje sledi.)

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče.

— Žena moža v nevarni bolezni priporoča in prosi vsacega uda za zdihljnej, da bi ozdravel na priprošnje N. lj. G., sv. Jož., sv. Frančiška Ks. in Seraf., sv. Ant. P. in sv. Blaža. Uslišanje se naznani. — Mati priporoča nevbogljivo hčer za poboljšanje. — Deklica se priporoča v neki dušni zadevi za razsvetljenje in za zdravje v telesni bolezni. — Serčno priporočajo zveste dekleta svojo gospodiju, ktera je v smertni nevarnosti, pa noče nič slišati, da bi se dala prevideti z Bogom in že tako dolgo ni bila v cerkvi, da bi prišla pred smertjo k pravemu spoznanju kerščanske dolžnosti. Uslišanje se naznani. — Bolna oseba za pomoč.

Zahvale.

Dvakrat je bil denar zgubljen (enkrat 15 gld., drugi pot 50 gld.) Priporočil sem se sv. Antonu in denar se je srečno zopet dobil. Zato priserčna hvala Bogu in sv. Antonu!

M. N.

Iz rimskega zapisnika mučnikov.

22. svečana.

Sv. Abilij, škof Aleksandrijski, je bil tretji naslednik sv. Marka na škofijskem sedežu v tem mestu. Ta škof si je posebne zasluge pridobil za raširjanje sv. evangelija v Egiptu, zakaj po njegovem prizadevanju se je začelo razcvitati kerščansko življenje v ondotnih krajih. Zivel je v prvem stoletju.

Sv. Antuza, mučenica, je bila zavoljo stanovitnega spoznavanja sv. vere z mečem umorjena. Z njo vred so ob enem krono mučeništva dosegli njeni dvanajsteri služabniki.

Sv. Aristijon, eden izmed 72 učencev Gospodovih, je po vnebohodu Jezusovem se podal na otok Ciper, je ondi sv. vero oznanoval in umrl. To vemo iz sporočila sv. škofa Papija.

Sv. Marjeta Kortonska, spokornica, se je rodila leta 1249 v mestu Alviano na Laškem. V svoji mladosti je devet let živila v pregrešnem znanju. Ko pa nekega dne zadene na truplo svojega umorjenega zapeljivca, jo to tako pretrese, da je kar sklenila, svetu se odpovedati. Natančna, skesana spoved je bila konec njenega pregrešnega in začetek spokornega življenja. Stopila je v tretji red sv. Frančiška, kjer je dvajset let ojstro pokoro delala. S to pokoro si je pa tudi pridobil nenavadne čeznatorne milosti. Prikazni nekterih svetnikov, Marije Device in Zveličarja samega so jo večkrat razveseljevale; angelj varh pa jo je zagotovil popolnega odpuščenja njegovih grehov. K njej, učenici popolnamosti, jih je mnogo prihajalo; z nebeško lučjo razsvetljena poznala je skrivnosti serca in celo grehe v daljnih krajih storjene. Bolnikom je pridobivala zdravje, obsedenim rešenje, neki žalujoči materi je mertvega sinka obudila. Tako visoko je Bog po ostri pokori povzdignil njo, ktera je bila popred tako globoko pogreznjena v pregreho. Umerla je leta 1297; njene zadnje besede bile so: „Ljubite Gospoda Jezusa.“ Nauk: 1) Tudi največi grešnik ne smé obupati na Božjim usmiljenjem in svojim spreobrnjenjem, ako ima le dobro voljo; 2) vredna pokora zbrisuje vse, tudi najgerše madeže pretečenega življenja, nakloni pa od Boga tudi še največe milosti.

Sv. Popija, škof, je bil učenec svetega aposteljna in evangelista Janeza in tovariš sv. Polikarpa. Še zdaj imamo njegovih spisov. Umerl je o začetku 2. stoletja.

Listek za raznoterosti.

Dežnik je bil lansko leto popuščen v Marijanišču; naj bi prišel pouj, čigar je.

Predstave v Marijanišču bodo na novega leta dan in v nedeljo (1. in 2. jan.) zvečer ob 5 uri. Predstavljala se bode spevoigra: „Poklonitva pred jaslicami.“ Spis. M. Purschke, komp. J. Schweninger. Tako tudi sv. Treh Kraljev dan — seveda vselej slovensko. Igranje je zanimivo in vredno, da se vidi.

Unec, 23. decembra. Vsled prošnje podpisanega župnika se je za pogorelce na Unci po „Zgodnji Danici“ nabralo 51 gld. 30 kr., *) za katero svoto se v imenu ponesrečenih vsim blagim dobrotnikom serčno zahvalujem. Dobrotljivi Bog naj jim obilno povračuje, kar so revežem dobrega storili.

Fr. Klemenc, župnik.

Duhovne vaje v kn. šk. semenišču bode vode vodil od nedelje do novega leta č. P. Juri Kolb S. J.

Za novo leto.

Mnogim voščilcem in vsim drugim.

Kar se voši in obeta
Za vezilo nov'ga leta:
Blagrov lepih vsih število,
Vsaka sreča dobe zlate
Zlija naj se čezobilo
Na slovenske mile brate;
Ljudstva širnega svetá
Naj ljubezen, mir obdá;
Ves razpor za večni dan
Bodi v pekel pokopan!

Dobrotni darovi.

Za študentovo kuhinjo: Čast. g. Fr. Zameten v Dr. 4 gld. — Čast. g. kapl. Ant. Koblar 1 gld. — Preč. gosp. župnik J. Volčič. „Financ-ministru za novo leto“ 4 gld. — Čast. g. F. Š. 2 gld. „za novo leto.“ — Čast. gosp. župn. Mart. Narobe 5 gld. — G. L. Ravnik 1 gld. — Gdnja. V. Melcer 1 gld. — Č. g. župn. Mat. Tavčar 5 gld. — Čast. g. župnik Mat. Preželj 3 gld. — Preč. g. župnik Jan. Potočnik 10 gld. — Čast. g. župn. N. Križaj 2 gld. 56 kr.

Za sv. Detinstvo: Čast. g. J. Jarc, župnik v Dolu, 5 gld. 10 kr. — P. g. M. J. učenke v loškem nunskem samostanu 30 gld. — Č. g. J. Nemanič, kaplan v Gradu,

*) Za to prvo pošiljatvo je došlo še nekoliko, kar se pošlje o priliki. Vr.

18 gld. — Barbara Vidic 1 gld. — Alojzija Ovsenar 1 gld. — Marija Traven 1 gld. — Iz Mengša po č. g. A. Koblarji 10 gld. — Po č. g. Fr. Perparji 19 gld. — G. T. P. 1 gld. — Iz Mavčič 2 gld. 12 kr. — Po preč. gosp. župn. J. Rozmanu 10 gld. — Farani z Brezovica 20 gld.

Za sveto leto: Kranjska gora po čast. g. župniku Bl. Arteljnu 23 gld. — Iz Begunj pri Cerknici 50 gld. 40 kr. (oddano v kn. šk. pisarni.) — Iz Mavčič po č. g. župniku M. Preželjnu 26 gld. 50 kr. — Prem po č. g. župniku Nik. Križaju 20 gld.

Za hišo kat. družbe rokodelskih pomočnikov: Č. g. župnik J. Ažmav 10 gld. — Č. g. L. R. 1 gld. — Neimenovana 5 gld. — Č. g. župnik Nik. Križaj 2 gld.

Za cerkev Jezusov. presv. Serca: Preč. g. J. Volčič 2 gld. — Iz Mavčič po čast. g. župniku M. Preželjnu 6 gld. 20 kr.

Za sv. Očeta: S Prema po čast. g. župniku Nik. Križaju 3 gld. — Z Dražgoš 1 gld.

Za razširjanje sv. vere: Č. g. Fel. Knific 5 gld. za Bosno in Hercogovino. — Družba sv. Frančiška v Mengšu po čast. g. A. Koblarji 50 gld.

Za opravo ubožnih cerkev naše škofije: Neimenovan 30 kr. — Po čč. gg. Uršulinaricah 9 gld. 81 kr. — S Kresnic 18 gld. — Č. g. župnik Fr. Gorišek 1 gld. — Z Leskovca 20 kr. — Z Mekin 2 gld. 74 kr. — Iz Mošenj 24 gld.

Za pogorelce občine Jablanica v dolnjem Zemunu: Č. g. Andr. Štritar 5 gld. — Č. g. župnik Mat. Tavčar 5 gld.

(Drugi mnogi dar. prih.)

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. M. Kl. v Č.: Došlo in oddano odpravništvu. Pozdravljeni. — Fr. P—l v Idr.; V. Tom. v Foj.; J. Zup. pri sv. Urb.; J. L. v M. pri Gor.; Fr. Orešn. v Vol. pot., in Al. P—i v Mtl.: Naročnine od vsih teh smo oddali založništvu ter odpravništvu. — Fr. Zup. v Br.: Vaše pismo nas je razveselilo: iskrena hvala in pozdrav! — G. R—k: Zastran knjižic nanzanili vodstvu. — G. Fr. K—c na Č.: O orglj. nič ni znano. — G. M. Pr. v M.: Vse opravljeno. — G. M. N—e v Z.: Prav serčna hvala in pozdrav! Naročeno tudi v teku. — G. S. Čern. v L.: G. G—i v Idr., Kar. Gasp. v R. in Iv. V—čič v Tern.: Naročila oddali založništvu. Pozdravljeni! — G. F—r. v K.: Vse vredn.

Vabilo na naročbo!

Štiridesetletni svoj tečaj prične

„ZGODNJA DANICA“

cerkven katolišk list, v petek, 7. prosinca 1887.

Večkrat že smo zadeve „Zgodnje Danice“ izročili in priporočili njeni zavetnici Mariji Devici, ki ima prelepi priimek „Zgodnja Danica.“ in nismo se goljufali. Bodi tudi prihodnji 40. letnik in naročevanje nanj izročen Njenemu visokemu varstvu, pa našim prijateljem ter vsim iskrenim Slovencem! Dobrotnim pisateljem in naročnikom tisučkrat Bog plači njih blagodušnost, vněmi jim blago sercě k pisanju in naročevanju še nadalje, in dodeli jim prav veselo, blago in srečno novo leto!

Naročnina znaša:

Za celo leto po pošti 4 gld 60 kr.

„ pol „ „ „ 2 „ 40 „

V tiskarni primeroma 4, — 2, — 1 gld.

Za prinašanje na dom se plača 40 kr. na leto. Za spremenjenje napisa med letom 15 kr.

Naročnina naj se po naj cenejši poti poštnih nakaznic pošilja pod naslovom: „Blaznikova tiskarna

v Ljubljani“.

Vredništvo in založništvo.